TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2020. gada 25. jūnijā*

Apelācija – Civildienests – Eiropas Parlaments – Līgumdarbinieks – Eiropas Savienības Civildienesta noteikumu 12.a un 24. pants – Psiholoģiska vardarbība – Lūgums sniegt palīdzību – Tiesības tikt uzklausītam – Lūguma sniegt palīdzību noraidīšana – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. pants – Pārbaudes tiesā apjoms

Lietā C-570/18 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2018. gada 10. septembrī iesniedza

HF, ko pārstāv *A. Tymen*, advokāte,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

otrs lietas dalībnieks –

Eiropas Parlaments, ko pārstāv *E. Taneva* un *T. Lazian*, pārstāvji,

atbildētājs pirmajā instancē,

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], tiesneši T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] un A. Kumins [*A. Kumin*] (referents),

ģenerāladvokāts: H. Saugmandsgors Ē [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretāre: V. Džakobo-Peironnela [*V. Giacobbo-Peyronnel*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2019. gada 13. novembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2020. gada 29. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Apelācijas sūdzības iesniedzēja ar šo sūdzību lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 29. jūnija spriedumu HF/Parlaments (T-218/17, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums", EU:T:2018:393), ar ko tā noraidīja viņas prasību, pirmkārt, atcelt Eiropas Parlamenta 2016. gada

* Tiesvedības valoda – franču.

3. jūnija lēmumu, ar kuru Parlamenta institūcija, kas ir pilnvarota noslēgt darba līgumus, noraidīja HF 2014. gada 11. decembra lūgumu sniegt palīdzību, un, otrkārt, atlīdzināt kaitējumu, kas tai esot nodarīts šīs iestādes pieļauto pārkāpumu dēļ, izskatot minēto lūgumu sniegt palīdzību.

2 Pretapelācijas sūdzībā Parlaments lūdz Tiesu atcelt pārsūdzēto spriedumu tādēļ, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdas minētā sprieduma 80., 81. un 123. punktā, noraidīt prasību pirmajā instancē un piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Atbilstošās tiesību normas

3 Eiropas Savienības Civildienesta noteikumu, pamatlietā piemērojamajā redakcijā (turpmāk tekstā – "Civildienesta noteikumi"), 12.a pantā ir paredzēts:

"1. Ierēdņi atturas no jebkāda veida psiholoģiskas [vardarbības] vai seksuālas uzmākšanās.

[..]

3. "Psiholoģiska uzmākšanās [vardarbība]" ir jebkāda nepiedienīga rīcība, kas notiek kādā laika posmā, tā atkārtojas un ir sistemātiska un ietver fizisku rīcību, mutisku vai rakstu valodu, žestus vai citu tīšu rīcību, un kas varētu radīt kaitējumu jebkuras personas personībai, cieņai vai fiziskai, vai psiholoģiskai integritātei."

4 Šo noteikumu 24. pantā ir noteikts:

"Savienība palīdz visiem ierēdņiem, jo sevišķi tiesvedībā pret jebkuru personu, kura izsaka draudus, apvainojumus vai veic apmelojošas darbības vai izteikumus, vai uzbrūk personai vai īpašumam, kuru ierēdnis vai viņa ģimenes loceklis guvis sava amata vai pienākumu dēļ.

Šādos gadījumos Savienība [..] atlīdzina ierēdnim radušos zaudējumus tiktāl, ciktāl ierēdnis neradīja zaudējumus ne apzināti, ne arī aiz nopietnas nolaidības, un tas nav saņēmis atlīdzību no personas, kura nodarīja zaudējumus."

5 Saskaņā ar minēto noteikumu 90. pantu:

"1. Jebkura persona, uz kuru attiecas šie Civildienesta noteikumi, var iesniegt iecēlējinstitūcijai lūgumu, lai tā pieņem ar konkrēto personu saistītu lēmumu. Iecēlējinstitūcija par savu argumentētu lēmumu konkrētajai personai ziņo četru mēnešu laikā no lūguma iesniegšanas dienas. Ja minētajā termiņā atbilde uz lūgumu nav saņemta, tas uzskatāms par netiešu lēmumu par lūguma noraidīšanu, par ko var iesniegt sūdzību saskaņā ar 2. punktu.

2. Ikviena persona, uz kuru attiecas šie Civildienesta noteikumi, var iesniegt iecēlējinstitūcijai, sūdzību par jebkuru aktu, kurā ietverta sūdzība pret konkrēto personu, gadījumos, kad minētā iestāde ir pieņēmusi lēmumu, vai tā nav veikusi kādu pasākumu, ko nosaka Civildienesta noteikumi. Sūdzība jāiesniedz trīs mēnešu laikā. [..]

[..]

Iecēlējinstitūcija par savu argumentētu lēmumu konkrētajai personai ziņo četru mēnešu laikā no lūguma iesniegšanas dienas. Ja minētajā termiņā atbilde uz sūdzību nav saņemta, tas uzskatāms par netiešu lēmumu par sūdzības noraidīšanu, par ko var iesniegt apelāciju saskaņā ar 91. pantu."

Tiesvedības priekšvēsture

6 Tiesvedības priekšvēsture ir izklāstīta pārsūdzētā sprieduma 1.–33. punktā un īsumā var tikt rezumēta šādi.

7 Laikā no 2005. gada līdz 2015. gadam prasītāja HF dažādos statusos, proti, kā palīgdarbinieks, līgumdarbinieks vai arī pagaidu darbinieks, strādāja Eiropas Parlamenta Komunikāciju ģenerāldirektorāta Audiovizuālās informācijas nodaļā.

8 Ar 2014. gada 11. decembra vēstuli, kura adresēta Parlamenta ģenerālsekretāram (turpmāk tekstā – "ģenerālsekretārs") un kuras kopijas ir nosūtītas Padomdevējas komitejas par aizskarošu izturēšanos un šādas izturēšanās novēršanu darbavietā (turpmāk tekstā – "padomdevēja komiteja") priekšsēdētājam, kā arī Parlamenta priekšsēdētājam un Parlamenta Personāla ģenerāldirektorāta ģenerāldirektoram (turpmāk tekstā – "personāla ģenerāldirektors"), prasītāja saskaņā ar Civildienesta noteikumu 90. panta 1. punktu iesniedza lūgumu sniegt palīdzību Civildienesta noteikumu 24. panta izpratnē (turpmāk tekstā – "lūgums sniegt palīdzību"). Precīzāk, viņa lūdza veikt steidzamus pasākumus, lai viņu nekavējoties pasargātu no iespējamā vardarbības izdarītāja, un lūdza, lai Parlamenta institūcija, kura ir pilnvarota noslēgt darba līgumus (turpmāk tekstā – "IPNL"), uzsāktu administratīvo izmeklēšanu faktu patiesuma konstatēšanai.

9 Šī lūguma pamatojumam prasītāja apgalvoja, ka cieš no psiholoģiskas vardarbības Civildienesta noteikumu 12.a panta izpratnē, ko īstenojot Audiovizuālās informācijas nodaļas vadītājs (turpmāk tekstā – "nodaļas vadītājs"). Šī vardarbība esot izpaudusies kā šī vadītāja rīcība un mutiska un rakstu valoda, tostarp dienesta sanāksmju laikā.

10 Ar 2015. gada 4. februāra vēstuli personāla ģenerāldirektors informēja prasītāju, ka viņas labā ir veikts pārcelšanas prom no nodaļas vadītāja pasākums, viņu ieceļot citā amatā Apmeklētāju programmas nodaļā.

11 Ar 2015. gada 8. decembra vēstuli personāla ģenerāldirektors informēja prasītāju par savu nodomu viņas lūgumu sniegt palīdzību atzīt par nepamatotu, it īpaši pēc tam, kad padomdevēja komiteja bija uzklausījusi nodaļas vadītāju un četrpadsmit citus Audiovizuālās informācijas nodaļas ierēdņus un darbiniekus.

12 Ar 2015. gada 17. decembra vēstuli prasītāja lūdza iespēju iepazīties ar padomdevējas komitejas sagatavoto ziņojumu, ko tā uzskatīja par "izmeklēšanas" ziņojumu. Šis lūgums tika atkārtots 2016. gada 5. februāra vēstulē.

13 Ar 2016. gada 9. februāra vēstuli personāla ģenerāldirektors piešķīra prasītājai termiņu līdz 2016. gada 1. aprīlim rakstveida apsvērumu sniegšanai par viņa nodomu noraidīt minēto lūgumu sniegt palīdzību. Turklāt viņš tai norādīja, ka padomdevēja komiteja viņam ir nosūtījusi tikai atzinumu, kurā tika konstatēta psiholoģiskas vardarbības neesamība. Šajā saistībā esot bijis pareizi, ka padomdevēja komiteja viņai nebija nosūtījusi ziņojumu, kas minēts Iekšējo noteikumu vardarbības jomā 14. pantā, jo šādu ziņojumu padomdevēja komiteja izstrādājot tikai gadījumos, kad tā konstatē psiholoģiskas vardarbības esamību.

14 2016. gada 1. aprīlī prasītāja iesniedza rakstveida apsvērumus, kuros, atkārtojot, ka Audiovizuālās informācijas nodaļas vadītāja rīcība pret viņu esot bijusi "psiholoģiska vardarbība" Civildienesta noteikumu 12.a panta izpratnē, viņa it īpaši apstrīdēja personāla ģenerāldirektora apgalvojumu, saskaņā ar kuru padomdevēja komiteja neesot sagatavojusi ziņojumu Iekšējo noteikumu vardarbības jomā 14. panta izpratnē, bet tikai sniegusi atzinumu. Šajā saistībā viņa apgalvoja, ka tas, ka personāla ģenerāldirektors atteicās viņai paziņot visus padomdevējas komitejas secinājumus, bija viņas tiesību uz aizstāvību pārkāpums un atņēma jebkādu lietderīgo iedarbību viņas iesniegtajiem apsvērumiem.

15 Ar 2016. gada 3. jūnija lēmumu personāla ģenerāldirektors, rīkodamies kā IPNL, noraidīja lūgumu sniegt palīdzību (turpmāk tekstā – "strīdīgais lēmums"). Šajā lēmumā viņš tostarp norādīja, ka prasītāja ir pilnībā un detalizēti informēta par iemesliem, kuru dēļ viņš 2015. gada 8. decembrī plānoja noraidīt lūgumu sniegt palīdzību. Taču, pēc personāla ģenerāldirektora domām, pirmkārt, prasītājai nav nekādu subjektīvu tiesību saņemt padomdevējas komitejas izmeklēšanas ziņojumu, atzinumu vai liecinieku uzklausīšanas protokolus. Otrkārt, personāla ģenerāldirektors palika pie analīzes, ko viņš bija izklāstījis 2015. gada 8. decembra vēstulē, un tādējādi nolēma neatzīt, ka prasītājas aprakstītā situācija būtu iekļaujama "psiholoģiskas vardarbības" jēdzienā Civildienesta noteikumu 12.a panta izpratnē.

16 2016. gada 6. septembrī prasītāja atbilstoši Civildienesta noteikumu 90. panta 2. punktam iesniedza sūdzību par strīdīgo lēmumu. Šīs sūdzības pamatojumam viņa norādīja tiesību uz aizstāvību, Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 41. panta, tiesību tikt uzklausītai un sacīkstes principa pārkāpumu, kā arī pārkāpumus padomdevēju komitejas veiktajā procedūrā, acīmredzamas kļūdas vērtējumā, Civildienesta noteikumu 12.a un 24. panta pārkāpumu, kā arī pienākuma sniegt palīdzību un rūpības pienākuma neizpildi.

17 Ar 2017. gada 4. janvāra lēmumu ģenerālsekretārs, rīkodamies IPNL statusā, noraidīja minēto sūdzību.

18 Attiecībā uz prasītājas iebildumu par to, ka IPNL nebija paziņojusi padomdevējas komitejas sagatavoto ziņojumu un liecinieku uzklausīšanas protokolus, ģenerālsekretārs it īpaši uzskatīja, ka, ņemot vērā judikatūru, kas izriet no 2013. gada 11. jūlija sprieduma *Tzirani*/Komisija (F-46/11, EU:F:2013:115) un 2015. gada 23. septembra sprieduma *Cerafogli*/ECB (T-114/13 P, EU:T:2015:678), IPNL nav pienākuma nodot šos dokumentus prasītājai, it īpaši tādēļ, ka Parlamentā padomdevējai komitejai ir jāstrādā, ievērojot vislielāko konfidencialitāti, un tās darbs ir slepens. Lai nodrošinātu visu iesaistīto personu, it īpaši liecinieku, iespēju brīvi sniegt liecības, IPNL neesot bijis iespējams nodot minētos dokumentus prasītājai.

19 Runājot par to, vai šajā gadījumā pastāv "psiholoģiska vardarbība" Civildienesta noteikumu 12.a panta 3. punkta izpratnē, ģenerālsekretārs uzskata, ka "kopumā ņemot, [prasītājas] minētie fakti nešķiet tādi, kas būtu uzskatāmi par nodaļas vadītāja ļaunprātīgu rīcību pret pakļauto".

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

20 Ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 12. aprīlī, prasītāja cēla prasību, pirmkārt, atcelt Parlamenta 2016. gada 3. jūnija lēmumu, ar ko IPNL noraidīja viņas lūgumu sniegt palīdzību, kas bija iesniegts 2014. gada 11. decembrī, un, otrkārt, atlīdzināt kaitējumu, kas viņai esot nodarīts šīs institūcijas pieļauto nelikumību dēļ, izskatot viņas lūgumu sniegt palīdzību.

21 Savu prasījumu par tiesību akta atcelšanu pamatojumam prasītāja izvirzīja trīs pamatus, ar kuriem attiecīgi tiek apgalvots, pirmkārt, tiesību uz aizstāvību, Hartas 41. panta, tiesību tikt uzklausītam un sacīkstes principa pārkāpums, otrkārt, procesuālās kļūdas un, precīzāk, tas, ka padomdevējas komitejas procedūrā esot pieļauti pārkāpumi un neesot ievērota objektivitāte, kā arī, treškārt, acīmredzamas kļūdas vērtējumā, pienākuma sniegt palīdzību un rūpības pienākuma neizpilde, kā arī Civildienesta noteikumu 12.a un 24. panta pārkāpums.

22 Savu prasījumu par kaitējuma atlīdzību pamatojumam prasītāja apgalvoja, ka viņai ir nodarīts morāls kaitējums IPNL pieļauto nelikumību dēļ, izskatot viņas lūgumu sniegt palīdzību. Šo iemeslu dēļ viņa lūdza piespriest viņai izmaksāt summu 70 000 EUR apmērā kā atlīdzību. Turklāt prasītāja lūdza papildu summu 20 000 EUR apmērā kā kompensāciju par morālo kaitējumu, kas izrietējis no nelikumībām, kas esot ietekmējušas izmeklēšanas procedūru, šajā gadījumā saistībā ar padomdevēju komitejas darbu. Tādējādi prasītāja uzskatīja, ka IPNL tostarp nav ievērojusi saprātīga termiņa principu, izskatot viņas lūgumu sniegt palīdzību.

23 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa šo prasību noraidīja pilnībā kā nepamatotu.

Lietas dalībnieku prasījumi

Prasījumi apelācijas sūdzībā

24 Apelācijas sūdzības iesniedzējas prasījumi Tiesai ir šādi:

– atcelt pārsūdzēto spriedumu un līdz ar to

– apmierināt prasītājas prasījumus pirmajā instancē;

– atcelt strīdīgo lēmumu;

– piespriest Parlamentam atlīdzināt nodarīto morālo kaitējumu, kas *ex aequo et bono* ir novērtēts 90 000 EUR apmērā, un

– piespriest Parlamentam atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus abās instancēs.

25 Parlamenta prasījumi Tiesai ir šādi:

– atzīt apelācijas sūdzību par nepamatotu un

– piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Prasījumi pretapelācijas sūdzībā

26 Pretapelācijas sūdzībā Parlamenta prasījumi Tiesai ir šādi:

– atcelt pārsūdzēto spriedumu;

– lemt pēc būtības, lai noraidītu prasību, un

– piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

27 Apelācijas sūdzības iesniedzējas prasījumi Tiesai ir šādi:

– apstiprināt pārsūdzēto spriedumu, ciktāl tas attiecas uz šā sprieduma 80., 81. un 123. punktā noteiktajiem principiem;

– atcelt pārsūdzēto spriedumu, ciktāl tajā ir noraidīti prasītājas prasījumi, un līdz ar to

– apmierināt prasītājas prasījumus pirmajā instancē;

– atcelt strīdīgo lēmumu;

– piespriest Parlamentam atlīdzināt nodarīto morālo kaitējumu, kas *ex aequo et bono* ir novērtēts 90 000 EUR apmērā, un

– piespriest Parlamentam atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus abās instancēs.

Par pretapelācijas sūdzību

Lietas dalībnieku argumenti

28 Pretapelācijas sūdzības pamatojumam Parlaments izvirza divus pamatus, kas attiecas uz to, ka, pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 81. punktā nospriežot, ka šai iestādei bija jāiesniedz HF padomdevējas komitejas atzinums, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu un ka, otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 123. punktā neaprobežojoties tikai ar acīmredzamas kļūdas vērtējumā pārbaudi, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu.

29 Apelācijas sūdzības iesniedzēja apstrīd šo argumentāciju.

Tiesas vērtējums

30 Uzreiz ir jāatgādina, ka Tiesai pēc savas ierosmes ir jāizvirza jautājumi par apelācijas sūdzības vai tās pamatu pieņemamību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 28. februāris, *Neirinck*/Komisija, C-17/07 P, EU:C:2008:134, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

31 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, pirmkārt, saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. panta pirmo un otro daļu apelācijas sūdzību Tiesā par Vispārējās tiesas galīgajiem nolēmumiem var iesniegt personas, kuru prasījumi vai iebildumi nav apmierināti vai ir apmierināti daļēji.

32 Otrkārt, Tiesas Reglamenta 178. panta 1. punktā ir noteikts, ka ar pretapelācijas sūdzību var lūgt pilnībā vai daļēji atcelt Vispārējās tiesas nolēmumu.

33 Šajā gadījumā, kā secinājumu 37. punktā būtībā ir norādījis ģenerāladvokāts, tā kā Vispārējā tiesa ir noraidījusi prasītājas prasību un tādējādi – tās prasību atcelt strīdīgo lēmumu, nevar uzskatīt, ka Parlamentam spriedums ir nelabvēlīgs.

34 Tā kā ar abiem pretapelācijas sūdzības pamatiem patiesībā tiek mēģināts panākt pamatojuma aizstāšanu attiecībā uz Vispārējās tiesas analīzi pārsūdzētā sprieduma 80., 81. un 123. punktā, tos nevar pieņemt (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 27. marts, *Canadian Solar Emea* u.c./Padome, C-236/17 P, EU:C:2019:258, 75. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

35 No tā izriet, ka abi pretapelācijas sūdzības pamati ir jānoraida kā nepieņemami.

36 Runājot par Parlamenta prasību par tiesāšanās izdevumu segšanu, pietiek atgādināt, ka atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. pantam apelāciju nevar iesniegt tikai par izdevumu apjomu vai pusi, kurai jāsedz šie izdevumi. Tā kā abi pretapelācijas sūdzības pamati ir nepieņemami, šī Parlamenta prasība nevar tikt apmierināta.

37 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, pretapelācijas sūdzība ir jānoraida pilnībā.

Par apelācijas sūdzību

38 Apelācijas sūdzības iesniedzēja savas sūdzības pamatojumam izvirza trīs pamatus. Pirmais pamats attiecas uz Hartas 41. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto tiesību tikt uzklausītam pārkāpumu. Otrais pamats attiecas uz Hartas 41. panta 1. punkta pārkāpumu un Vispārējās tiesas pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, kā arī lietas materiālos esošās informācijas un viņas argumentu sagrozīšanu. Trešais pamats attiecas uz Hartas 31. panta 1. punkta pārkāpumu, Civildienesta noteikumu 12.a panta 1. un 3. punkta, kā arī 24. panta pārkāpumu.

Lietas dalībnieku argumenti

39 Apelācijas sūdzības iesniedzējas ieskatā, Vispārējā tiesa ir pārkāpusi Civildienesta noteikumu 12.a panta 1. un 3. punktu, kā arī 24. pantu, jo pārsūdzētā sprieduma 84. un 85. punktā tā esot ņēmusi vērā tikai vienu no lūguma sniegt palīdzību izskatīšanas mērķiem, proti, atjaunot mierīgu gaisotni attiecīgajā nodaļā, neņemot vērā citu šādu mērķi, kurš gan ir atgādināts minētā sprieduma 83. punktā, proti, konkrēti īstenot jebkādas psiholoģiskas vardarbības formas aizliegumu.

40 Otrām kārtām, pārsūdzētajā spriedumā neesot norādīts pamatojums un esot pieļauta pretruna, ciktāl Vispārējā tiesa esot uzskatījusi, ka liecinieku uzklausīšanas protokoli nav jāpaziņo prasītājai, lai aizsargātu šo liecinieku anonimitāti. Proti, lai arī pārsūdzētā sprieduma 80. punktā Vispārējā tiesa esot precizējusi, ka padomdevējas komitejas atzinums var tikt sagatavots nekonfidenciālā formā, ievērojot lieciniekiem piešķirto anonimitāti, Vispārējā tiesa neesot ieņēmusi nostāju šajā jautājumā attiecībā uz uzklausīšanas protokoliem. Tādējādi Vispārējā tiesa, neko nepaskaidrojot, neesot piemērojusi tos pašus kritērijus abiem attiecīgajiem dokumentiem saistībā ar to paziņojamību. Vispārējā tiesa arī esot nonākusi pretrunā, jo neesot ņēmusi vērā iespēju anonimizēt liecinieku uzklausīšanas protokolus, lai arī tas pats mērķis – nodrošināt liecinieku anonimitāti – ir gan padomdevējas komitejas atzinuma paziņošanai, gan šo uzklausīšanas protokolu paziņošanai.

41 Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata – tā kā to pārkāpumu rezultātā, ko Vispārējā tiesa esot konstatējusi pārsūdzētā sprieduma 83.–85. punktā, tā esot nospriedusi, ka liecinieku uzklausīšanas protokoli nav viņai jāpaziņo, pirms viņa sniedz savus apsvērumus, Vispārējā tiesa esot tādējādi pārkāpusi Hartas 41. panta 2. punkta a) apakšpunktu, kā arī viņas tiesības tikt uzklausītai.

42 Trešām kārtām, apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 89. punktā Vispārējā tiesa netieši, bet pilnīgi noteikti ir atzinusi, ka viņas tiesības tikt uzklausītai nav tikušas nodrošinātas, jo tā atzina, ka, lai lemtu par lūgumu sniegt palīdzību, IPNL bija vajadzīgi uzklausīšanas protokoli, lai papildinātu kompakto informāciju, kas sniegta padomdevējas komitejas atzinumā.

43 Ceturtām kārtām, apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā uzskata – lai arī pārsūdzētā sprieduma 90. punktā Vispārējā tiesa atzina, ka viņa bija iesniegusi jaunus argumentus par uzklausīšanas protokoliem pirmstiesas posmā, kas varēja dot atšķirīgu rezultātu saistībā ar lūgumu sniegt palīdzību, tā nosprieda, ka tiesības tikt uzklausītam nav tikušas pārkāptas. Apelācijas sūdzības iesniedzējas ieskatā, šis Vispārējās tiesas vērtējums ir balstīts uz kļūdainu pieņēmumu, ka uzklausīšanas protokoli nebija viņai jāpaziņo.

44 Atbildē Parlaments būtībā uzskata, ka pirmais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

45 Parlaments apgalvo, pirmkārt, ka saskaņā ar Hartas 41. panta 2. punkta b) apakšpunktu konfidencialitāte ir tiesību tikt uzklausītam likumīgā robeža.

46 Šajā ziņā Parlaments precizē, ka ir obligāti jānodrošina administratīvās izmeklēšanas laikā sniegto liecību konfidencialitāte ne tikai attiecībā pret iespējamo varmāku, bet arī pret sūdzības iesniedzēju, lai nodrošinātu liecinieku brīvu liecību sniegšanu. Proti, pirmām kārtām, šīs konfidencialitātes iespējamā atcelšana, it īpaši tiesvedības laikā, varētu traucēt veikt neitrālu un objektīvu izmeklēšanu, pilnībā izmantojot to personu liecības, kuras uzaicinātas brīvprātīgi sniegt liecības liecinieka statusā. Otrām kārtām, konfidencialitāte sniegtu garantiju šiem lieciniekiem, ciktāl tādējādi ar to tiktu nodrošināts, ka pret viņiem netiks īstenotas represijas, nedz arī izdarīts spiediens no iesaistīto personu puses.

47 Parlaments piebilst, ka saskaņā ar tā iekšējiem noteikumiem šajā jomā padomdevējas komitejas priekšsēdētājs nodrošina lieciniekiem, ka viņu liecības paliks konfidenciālas.

48 Otrkārt, Parlaments norāda, ka mērķis atjaunot mierīgu gaisotni dienestā papildina mērķi apturēt vardarbību un nav nodalāms no tā. Tādējādi konfidencialitātes atcelšana, iespējams, varētu radīt konfliktus dienestā, atjaunojot tajā iespējamo naidīgumu. Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzēja nevarot apgalvot, ka Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā otro no šiem mērķiem.

49 Treškārt, Parlaments uzsver, ka ar uzklausīšanas anonimizēšanu, proti, liecinieku uzvārdu svītrošanu, nepietiek, lai garantētu, ka nav iespējams identificēt personu, kura sniedz liecību, ņemot vērā, ka liecinieks var būt identificējams arī, salīdzinot datus, tostarp pašu apliecināto faktu dēļ.

50 Ceturtkārt, Parlaments apgalvo, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir pilnībā varējusi īstenot savas tiesības tikt uzklausītai atbilstoši Hartas 41. pantam 2016. gada 1. aprīlī, jo viņa šajā datumā esot saņēmusi informāciju par iemesliem, kādēļ administrācija plāno noraidīt viņas lūgumu sniegt palīdzību. Šajā kontekstā Parlaments atgādina, ka, Savienības tiesas ieskatā, palīdzības saistībā ar vardarbību gadījumā lūguma sniegt palīdzību iesniedzējam nav tik plaša tiesiskā aizsardzība kā tā, kas piešķirta saistībā ar tiesībām uz aizstāvību, bet, lai ievērotu tiesības uz labu pārvaldību, viņam pienākas tiesības tikt uzklausītam atbilstoši Hartas 41. panta 2. punkta a) apakšpunktam.

51 Tādējādi pareiza Hartas 41. panta interpretācija nozīmējot, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai ir tiesības nevis saņemt visus dokumentus, kas ir izstrādāti, izskatot viņas lūgumu sniegt palīdzību, bet tikai informāciju par iemesliem, kādēļ administrācija plāno noraidīt šo lūgumu. No tā izrietot, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai nevarēja tikt piešķirta piekļuve uzklausīšanas protokoliem, īstenojot tās tiesības tikt uzklausītai.

52 Piektkārt, runājot par apelācijas sūdzības iesniedzējas iebildumu attiecībā uz pārsūdzētā sprieduma 90. punktu, Parlaments to uzskata par neefektīvu, jo apelācijas sūdzības iesniedzēja katrā ziņā nevarot piekļūt liecībām, kas pēc savas būtības ir konfidenciālas. Pat pieņemot, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai būtu šādas tiesības, Parlaments uzskata, ka viņa nav izvirzījusi nevienu jaunu argumentu, kas varētu ietekmēt personāla ģenerāldirektora 2016. gada 3. jūnija lēmumu, ar kuru noraidīts lūgums sniegt palīdzību.

Tiesas vērtējums

53 Ar pirmo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā pārmet Vispārējai tiesai tiesību tikt uzklausītai pārkāpumu, kādas tās garantētas Hartas 41. panta 2. punkta a) apakšpunktā, ciktāl tā uzskatīja, ka atteikums piešķirt piekļuvi liecinieku uzklausīšanas protokoliem, ko sagatavojusi padomdevēja komiteja, pirms strīdīgā lēmuma pieņemšanas nav pretrunā šai tiesību normai.

54 Pirmām kārtām, ir jānorāda, ka IPNL gan uzklausīja apelācijas sūdzības iesniedzēju, pamatojoties uz 2015. gada 8. decembra vēstuli, kurā ir izklāstīti iemesli, kādēļ personāla ģenerāldirektors plānoja noraidīt viņas lūgumu sniegt palīdzību. Tomēr apelācijas sūdzības iesniedzējas rīcībā nebija ne padomdevējas komitejas atzinuma, nedz tādas uzklausīšanas protokolu, ko rīkojusi šī komiteja, lai formulētu savus apsvērumus par IPNL šajā vēstulē norādītajiem iemesliem lūguma sniegt palīdzību noraidīšanai.

55 Otrām kārtām, kā pārsūdzētā sprieduma 73. un 74. punktā ir atgādinājusi Vispārējā tiesa, strīdīgais lēmums – tā kā ar to tiek noraidīts lūgums sniegt palīdzību un tātad tiek secināts, ka nepastāv psiholoģiska vardarbība, – ir individuāls pasākums, kas īstenots attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju un kas viņu nelabvēlīgi ietekmē Hartas 41. panta 2. punkta izpratnē.

56 Trešām kārtām, ir jāprecizē, ka tādā procedūrā kā tā, kas tiek aplūkota šajā lietā, iespējams vardarbības upuris var atsaukties uz tiesībām tikt uzklausītam atbilstoši labas pārvaldības principam. Proti, Hartas 41. panta "Tiesības uz labu pārvaldību" 1. punktā ir paredzēts, ka ikvienai personai ir tiesības uz objektīvu, godīgu un pieņemamā termiņā veiktu jautājumu izskatīšanu Savienības iestādēs un struktūrās.

57 Turklāt šī 41. panta 2. punktā ir paredzēts, ka tiesības uz labu pārvaldību it īpaši ietver ikvienas personas tiesības tikt uzklausītai, pirms tiek veikts kāds individuāls pasākums, kas to varētu nelabvēlīgi ietekmēt, ikvienas personas tiesības piekļūt lietas materiāliem, kas uz to attiecas, ievērojot konfidencialitātes, kā arī profesionālā noslēpuma un komercnoslēpuma likumīgas aizsardzības apsvērumus, kā arī administrācijas pienākumu pamatot savus lēmumus.

58 It īpaši tiesības tikt uzklausītam garantē ikvienai personai iespēju administratīvajā procesā un pirms ikviena lēmuma pieņemšanas, kas var nelabvēlīgi ietekmēt tās intereses, lietderīgi un efektīvi izteikt savu viedokli (skat. spriedumu, 2019. gada 4. aprīlis, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 53. punkts).

59 Līdz ar to Tiesai ir jāpārbauda, vai Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, kad pārsūdzētā sprieduma 82.–87. punktā tā nosprieda, ka tiesības tikt uzklausītam neietver pienākumu nodot apelācijas sūdzības iesniedzējai liecinieku uzklausīšanas protokolus pirms strīdīgā lēmuma pieņemšanas. Šajā ziņā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka principā, lai nodrošinātu jebkāda veida psiholoģiskas vardarbības darba vietā aizlieguma efektīvu īstenošanu, administrācijai ir atļauts paredzēt iespēju garantēt lieciniekiem, kuri piekrīt sniegt savu stāstījumu par strīdīgajiem faktiem saistībā ar iespējamu vardarbību, ka viņu liecības paliks konfidenciālas gan attiecībā uz iespējamo varmāku, gan iespējamo cietušo.

60 Tiesa jau ir paudusi uzskatu, ka strīdā saistībā ar vardarbību, kurā ir iesaistīti Eiropas ierēdņi, personai, kas iesniegusi personāla direkcijā sūdzību par vardarbību ir tiesības – lai varētu lietderīgi iesniegt savus apsvērumus attiecīgajai iestādei, pirms tā pieņem lēmumu, – uz to, lai tai vismaz kopsavilkuma veidā tiktu paziņoti vardarbībā apsūdzētās personas un dažādo izmeklēšanas procedūrā uzklausīto liecinieku paziņojumi, un attiecīgajā gadījumā šis kopsavilkums ir jānosūta, ievērojot konfidencialitātes principu. Tiesa ir norādījusi, ka tā tas ir, ciktāl šie paziņojumi ir tikuši izmantoti ziņojumā, kuru ir izdevusi iestāde, kas pieņēmusi lēmumu atstāt bez tālākas virzības sūdzību, un kurā ir sniegti ieteikumi, saistībā ar kuriem šī iestāde pamatoja savu lēmumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 4. aprīlis, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 57. punkts).

61 Šajā gadījumā no pārsūdzētā sprieduma 80. un 89. punkta izriet, ka, lai lemtu par lūgumu sniegt palīdzību, IPNL rīcībā bija ne tikai šis padomdevējas komitejas atzinums, bet arī liecinieku uzklausīšanas protokoli, kas tai sniedza vispārēju un detalizētu skatījumu uz šo faktu patiesumu, kā arī atklāja, kā tos uztver dažādi attiecīgās nodaļas darbinieki.

62 Kā secinājumu 62. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, tā kā IPNL ir ņēmusi vērā uzklausīšanas protokolus, lai pieņemtu strīdīgo lēmumu, ir bijis svarīgi, lai prasītāja par tiem varētu izteikties. Tādēļ apelācijas sūdzības iesniedzējai bija tiesības – lai varētu lietderīgi iesniegt savus apsvērumus – uz to, lai viņai vismaz kopsavilkuma veidā tiktu paziņots gan padomdevējas komitejas atzinums, gan liecinieku uzklausīšanas protokoli, ciktāl IPNL ir balstījusi strīdīgo lēmumu uz šiem dokumentiem.

63 Tomēr, paziņojot minētos dokumentus apelācijas sūdzības iesniedzējai, bija jāievēro likumīgās intereses ievērot konfidencialitāti, kas tādējādi ir jālīdzsvaro ar tiesībām tikt uzklausītam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 4. aprīlis, OZ/BEI, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 57. punkts).

64 Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 83. punktā uzskatīja, ka administrācijai bija tiesības paredzēt iespēju nodrošināt izmeklēšanas laikā uzskatītajiem lieciniekiem, ka viņu liecības paliks konfidenciālas.

65 Šī administrācijai piešķirtā brīvība nav noteikti nesaderīga ar tās personas tiesību tikt uzklausītam ievērošanu, kura ir paziņojusi par vardarbības faktiem.

66 Proti, lai nodrošinātu liecību konfidencialitāti un mērķus, kas ar to tiek aizsargāti, vienlaikus pārliecinoties, ka prasītāja tiek lietderīgi uzklausīta, pirms tiek pieņemts tai nelabvēlīgs lēmums, kā to ir uzsvēris ģenerāladvokāts secinājumu 71. punktā, var tikt izmantoti noteikti paņēmieni, tādi kā anonimizēšana, pat liecību būtības publiskošana kopsavilkuma formā, vai arī noteiktu liecību satura daļu aizklāšana (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 4. aprīlis, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 59. punkts).

67 Tomēr Vispārējā tiesa uzskatīja, ka IPNL nav pārkāpusi prasītājas tiesības tikt uzklausītai, kad tā atteicās viņai nodot liecinieku uzklausīšanas protokolus, pirms strīdīgā lēmuma pieņemšanas, nepārbaudot, vai ir iespējams ar šīm tiesībām saskaņot likumīgās intereses ievērot konfidencialitāti.

68 Turklāt ir jāuzsver, ka tādi paņēmieni kā šā sprieduma 66. punktā minētie tieši tika izmantoti tiesvedībā Vispārējā tiesā, kura lika Parlamentam iesniegt attiecīgo protokolu anonimizēto versiju ar daļēji aizklātu tekstu.

69 Tādējādi, kā secinājumu 76. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, nekonstatējot, ka no Hartas 41. panta izrietošajām prasībām ir pretrunā tas, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai nav ticis paziņots vismaz anonimizēts dažādo liecinieku paziņojumu kopsavilkums un ka viņa saistībā ar tiem nav varējusi tikt uzklausīta, un tādējādi viņa nav varējusi lietderīgi formulēt savus apsvērumus par to saturu pirms tam, kad personāla ģenerāldirektors pieņēma strīdīgo lēmumu, kas viņu nelabvēlīgi ietekmēja.

70 No iepriekš izklāstītā izriet, ka apelācijas sūdzības pirmais pamats ir jāpieņem un ar šādu pamatojumu ir jāatceļ pārsūdzētais spriedums kopumā, un nav jāizvērtē nedz pārējie argumenti, ko apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzījusi šajā pamatā, nedz arī citi apelācijas sūdzības pamati.

Par prasību Vispārējā tiesā

71 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmās daļas otrajam teikumam Vispārējās tiesas nolēmuma atcelšanas gadījumā Tiesa pati var pieņemt galīgo nolēmumu lietā, ja strīds ir izskatāmā stāvoklī.

72 Tomēr ir jāatgādina, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka procesa iznākumā pieņemts lēmums var tikt atcelts tiesību uz aizstāvību, konkrētāk, tiesību tikt uzklausītam pārkāpuma dēļ tikai tad, ja šā pārkāpuma neesamības gadījumā šī procesa iznākums varētu būt bijis citāds (spriedumi, 2013. gada 10. septembris, G. un R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, 38. punkts, kā arī 2019. gada 4. aprīlis, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 76. punkts).

73 Šajā gadījumā, kā izriet no šā sprieduma 69. punkta, ar to, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai netika paziņots vismaz anonimizēts dažādo liecinieku paziņojumu kopsavilkums un ka viņa saistībā ar tiem nav varējusi tikt uzklausīta un tādējādi nav varējusi lietderīgi formulēt savus apsvērumus par to saturu pirms tam, kad personāla ģenerāldirektors pieņēma strīdīgo lēmumu, kas viņu nelabvēlīgi ietekmēja, tika pārkāpts Hartas 41. pants. Tomēr, kā secinājumu 121.–123. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, šī nepaziņošana ir pārkāpums, kas noteikti ietekmējis gan padomdevējas komitejas atzinumu, gan strīdīgo lēmumu. Proti, ja apelācijas sūdzības iesniedzējai būtu tikusi dota iespēja tikt lietderīgi uzklausītai, viņa būtu varējusi pārliecināt personāla ģenerāldirektoru, ka ir iespējams citādi vērtēt faktus un dažādos konteksta apstākļus un ka tiem būtu jāpiešķir citāda nozīme.

74 Līdz ar to nav izslēdzams, ka personāla ģenerāldirektora pieņemtais lēmums par apelācijas sūdzības iesniedzējas lūgumu sniegt palīdzību būtu bijis labvēlīgs.

75 Tātad strīdīgais lēmums ir jāatceļ.

76 Runājot par apelācijas sūdzības iesniedzējas prasību atlīdzināt kaitējumu, ir jānorāda, ka strīdīgā lēmuma atcelšana ir jebkāda morālā kaitējuma, kas apelācijas sūdzības iesniedzējai varētu būt nodarīts šajā lietā, atbilstošs atlīdzinājums.

77 Tādējādi prasījumiem par kaitējuma atlīdzību, kas ir vērsti uz šī morālā kaitējuma atlīdzināšanu, nav priekšmeta un par tiem nav jāspriež (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 4. aprīlis, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 81. punkts).

78 Šādos apstākļos apelācijas sūdzības iesniedzējas prasījumi par kaitējuma atlīdzību ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

79 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.

80 Atbilstoši šī reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz tā 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

81 Tā kā Parlamenta prasījumi lielākoties nav apmierināmi, tam ir jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt apelācijas sūdzības iesniedzējas tiesāšanās izdevumus, kas atbilstoši viņas prasījumiem attiecas gan uz tiesvedību pirmajā instancē, gan arī uz tiesvedību apelācijas instancē.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) Atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 29. jūnija spriedumu lietā HF/Parlaments (T-218/17, EU:T:2018:393).

2) Atcelt Eiropas Parlamenta personāla ģenerāldirektora, kurš rīkojas kā Parlamenta institūcija, kura ir pilnvarota noslēgt darba līgumus, 2016. gada 3. jūnija lēmumu noraidīt HF lūgumu sniegt palīdzību Eiropas Savienības Civildienesta noteikumu 24. panta izpratnē.

3) Pārējā daļā apelācijas sūdzību noraidīt.

4) Piespriest Eiropas Parlamentam segt savus, kā arī atlīdzināt HF tiesāšanās izdevumus, kas attiecas gan uz tiesvedību pirmajā instancē, gan uz tiesvedību apelācijas instancē.

[Paraksti]